

*** 16 بهمن در گذر تاریخ**

*** انتخاب مهندس «مهدی بازرگان» به عنوان رئیس دولت موقت انقلاب اسلامی (1357 ش)**

اشاره:

مهم‌ترین واقعه پس از ورود امام خمینی(ره) به ایران، انتخاب مهندس مهدی بازرگان به عنوان رئیس دولت موقت بود. در پی جلسه اعضای شورای انقلاب، به پیشنهاد اعضاء و موافقت حضرت امام، مهندس مهدی بازرگان، رهبر ملی‌گرایان و نهضت آزادی، به

ریاست دولت موقت انقلاب اسلامی انتخاب شد و مأمور تشکیل کابینه گردید. امام در حکم انتصاب مهندس بازرگان، تصریح نمودند که اعضای دولت موقت بدون در نظر گرفتن وابستگی حزبی و براساس صلاحیت و کفایت و توانائی برای اداره

امور انقلاب انتخاب شوند. ولی بازرگان برخلاف تأکید امام، همه وزرای کابینه را از میان لیبرال‌ها و ملی‌گرایان برگزید و جملگی از اعضای نهضت آزادی ایران و جبهه ملی بودند. سیاست هیئت دولت موقت در طول نه ماه کار خود، در چندین مسئله از قبیل: تأکید بر کلمه جمهوری اسلامی،

مجلس خبرگان قانون اساسی، پاک‌سازی عناصر فاسد و طاغوتی و جایگزینی افراد صالح و نیز برخورد با ضد انقلاب، سلطنت‌طلب و تجزیه‌طلب‌ها و برخی موارد سیاست خارجی، با رهنمودهای امام خمینی منافات داشت. تا این که دولت موقت در 15 آبان 58، پس از تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در تهران، به صورت دسته‌جمعی استعفاء دادند و زمینه برای انتخابات ریاست جمهوری مهیا گردید. حضرت امام مدت‌ها پس از استعفای بازرگان چندین بار در سخنرانی‌های خود گفتند: انتخاب بازرگان اشتباه بود و من قلباً راضی به این امر نبودم.

متن فرمان به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم. جناب آقای مهندس مهدی بازرگان بنابر پیشنهاد شورای انقلاب بر حسب حق شرعی و حق قانونی ناشی از آراء اکثریت قاطع قریب به اتفاق ملت ایران که طی اجتماعات عظیم و تظاهرات وسیع و متعدد در سراسر ایران نسبت به رهبری و جنبش ابراز شده است. و به موجب اعتمادی که به ایمان راسخ شما به مکتب مقدس اسلام و اطلاعی که از سوابقتان در مبارزات اسلامی و ملی دارم جنابعانی را بدون در نظر گرفتن روابط حزبی و بستگی به گروهی خاص مأمور تشکیل دولت موقت می‌نمایم تا ترتیب اداره امور مملکت و خصوصاً انجام رفراندوم و رجوع به آراء عمومی ملت درباره تغییر نظام سیاسی کشور به جمهوری اسلامی و تشکیل مجلس مؤسسان از منتخبین مردم جهت تصویب قانون اساسی جدید را بدهید. مقتضی است که اعضای دولت موقت را هرچه زودتر با توجه به شرائطی که مشخص نموده‌ام تعیین و معرفی نمایید. کارمندان دولت و ارتش و افراد ملت با دولت موقت شما همکاری کامل نموده و رعایت انضباط را برای وصول به اهداف مقدس انقلاب و سامان یافتن امور کشور خواهند نمود. موفقیت شما و دولت موقت را در این مرحله حساس تاریخی از خداوند متعال مسئلت می‌نمایم. روح الله الموسوی الخمينی.

*** سخنان مهندس مهدی بازرگان پس از دریافت فرمان**

نخست وزیری

خدای بزرگ را شکر می‌کنم که چنین اعتبار و حسن شهرتی را که به هیچ‌وجه اهلیت و لیاقت آن را نداشتم به من ارزانی داشته و همین موهبت الهی باعث شده که آیت الله ابراز اعتماد و ارجاع چنین مأموریتی را به بنده عنایت بفرمایند و همچنین تشکر از ملت ایران می‌کنم. قاعدتاً باید با توجه به جثه ضعیف و نواقص و معایب خودم نمی‌بایستی قبول این مسئولیت را کرده و زیر بار چنین اموری رفته باشم.

و گفت از وظائف عمده دولت موقت اینست که یک همه‌پرسی برپا کند تا نظر مردم را درباره تغییر رژیم و تحول آن به جمهوری دموکراتیک اسلامی بیبرد. سپس این وظیفه را خواهد داشت که انتخابات مجلس مؤسسان را برگزار کند مجلسی که قانون اساسی آینده را تدوین خواهد کرد و وظیفه سوم نیز انتخابات برای مجلس خواهد بود که به موجب قانون اساسی جدید تشکیل می‌شود و پس از تشکیل این مجلس دولت رسمی تعیین خواهد شد.

*** اعتراف سازمان سیا بر ناکامی در پیش‌بینی مسائل انقلاب اسلامی ایران (1357 ش)**

اشاره:

مسئولین سازمان سیا اعتراف کردند: این سازمان در رابطه با پیش‌بینی مسائل ایران ناکام بوده است. چیزی که ما پیش‌بینی نمی‌کردیم این بود که یک پیرمرد 78 ساله پس از 14 سال تبعید، مردم ایران را به این شکل به هم پیوند بزند.

* اعلان رسانه های گروهی آمریکا بر قطع حمایت از دولت «بختیار» (1357 ش)

اشاره:

امام در مصاحبه ای با خبرنگاران داخلی و خارجی نظر خودشان را بیان کردند و فرمودند که من سلطنت شاه را قانونی نمی دانم. در همین روز 35 هزار آمریکائی، خاک ایران را ترک کردند. رسانه های جمعی اعلام کردند دولت آمریکا تماس خود را با شاه قطع کرده است و حتی اردشیر زاهدی، سفیر او را که خود را به آمریکا نزدیک می دانست نپذیرفته‌اند. شاپور بختیار اعلام کرد که حاضر به همکاری با طرفداران امام خمینی است.

* عزیمت هشت هزار یهودی از ایران به اسرائیل در پی فراگیری نهضت اسلامی ایران (1357 ش)

* فرزند سفیرکبیر آلمان در ایران هنگام پاک کردن اسلحه شکاری خود کشته شد(1350ش)

* پیروزی خانم مارگارت تاچر

در انتخابات (1353ش)

اشاره:

در انتخابات انگلستان خانم مارگارت تاچر که 49 سال دارد و زمانی وزیر فرهنگ بود در اولین دور انتخابات حزب محافظه کار با 130 رأی در مقابل 119 رأی ادوارد هیث نخست وزیر سابق و رهبر حزب محافظه کار انگلستان را شکست داده خود به رهبری حزب محافظه کار رسید.

* مدیرعامل صندوق بین المللی پول در رأس یک هیئت

وارد تهران شد (1353ش)

* هواری بومدین رئیس شورای انقلاب و رئیس شورای وزیران الجزائر گفت، خود را از ایران و ایران را از خود می دانیم (1353ش)

* رحلت عالم خدمت‌گزار، حجت‌الاسلام «جلیل هنرور خویی» (1376 ش)

اشاره:

حجت‌الاسلام حاج شیخ جلیل هنرور خویی در سال 1305 ش در شهرستان خوی در آذربایجان غربی به دنیا آمد و در نوجوانی به فراگیری علوم دینی اشتغال ورزید. وی در مدت چهارده سال، ادبیات و سطوح عالی فقه و اصول را به خوبی آموخت و از سال 37، مدیریت یکی از مدارس علمیه شهر را به مدت بیست سال بر عهده گرفت. وی در این مدت و تا پایان عمر، به تدریس علوم دینی پرداخت و دهها نفر از فضلا و طلاب را تربیت نمود. وی از بام تا شام را یکسره به تدریس معارف اهل بیت، گره‌گشائی از کار مردمان، پاسخگوئی به مشکلات دینی مردم و اداره مساجد و مدارس می‌گذراند و اوقات بیکاری را مصروف مطالعه کتاب‌های مختلف می‌نمود. از این رهگذر، بر تفسیر، تاریخ، حدیث و ادبیات عرب و عجم تسلطی فراوان داشت و همه مطالب را به حافظه خود سپرده بود. از حجت الاسلام هنرور خویی که از برخی علمای قم و نجف اجازات متعدد داشت، کتاب توضیح الاسماء در بیان وجه تسمیه پیامبران و امامان و علمای شیعه و سنی و نیز شرح حال یکی از علمای بزرگ برجای مانده است. وی سرانجام در 16 بهمن 76 برابر با 7 شوال 1418 ق در 71 سالگی رحلت کرد و در خوی به خاک سپرده شد.

* ادمه راهپیمائی و تظاهرات به طرفداری امام خمینی(ره) و علیه رژیم و دولت بختیار در تمام شهرستان‌ها (1357ش)

* مجلس شورای ملی در جلسه علنی خود لوایح: انحلال سازمان اطلاعات و امنیت کشور و محاکمه نخست وزیر و وزیران و مقامات عالی رتبه را به تصویب رساند(1357ش)

* دیوان عالی کشور پاکستان حکم اعدام ذوالفقار علی بوتو را تأیید کرد(1357ش)

* امام خمینی طی اطلاعیه‌ای از احساسات پاک مردم به مناسبت بازگشت به وطن تشکر کردند(1357ش)

* خسرو قشقائی پس از 25 سال تبعید به ایران بازگشت(1357ش)

* 33 نفر از دانشجویان هندی به جرم برپائی تظاهرات علیه محمدرضا پهلوی در مقابل سفارت ایران در دهلی نو و کنسولگری ایران در بمبئی توسط پلیس هند دستگیر شدند. (1356ش)
اشاره:

همچنین بنابر خبرگزاری رویتر،
105 نفر از تظاهر کنندگان که در تظاهرات قبل دستگیر شده بودند آزاد شدند؛ اما قاضی شهر دهلی نو از آزادی تظاهر کنندگان ایرانی تا زمانی که هویت واقعی خود را افشا نکنند، خودداری کرد.

* روزنامه تایمز چاپ لندن
مقاله ای به قلم «لرد چالفنت»
به چاپ رساند (1356ش)

اشاره:

و از قول نویسنده این مقاله که در پی سفرش به ایران از مسائل جاری این کشور آگاه شده بود، نوشت: «وی به خوبی آگاه است که در ایران عمل خلاف حقوق بشر انجام می گیرد و هنوز در مورد زندانیان سیاسی شکنجه اعمال می شود و آزادی مطبوعات وجود ندارد»

* درگذشت استاد «علی اکبر کسمائی» مترجم و نویسنده
بنام ایران (1372 ش)

اشاره:

استاد علی اکبر کسمائی در دی ماه 1299 در تهران متولد شد و پس از اخذ لیسانس در رشته معقول و منقول، برای ادامه تحصیل

در روزنامه نگاری به مصر رفت. این سفر فرصتی بود تا هم با استادان نامدار مصری مثل طه حسین، توفیق الحکیم و عباس عقاد آشنا شود و هم در زبان و ادب عرب، تبخر و مهارت یابد.
کسمائی پس از بازگشت به ایران در زمینه های روزنامه نگاری و روابط عمومی به کار پرداخت و مدتی سردبیر برخی مجلات شد. او به همکاری با روزنامه اطلاعات پرداخت و پنجاه سال با این روزنامه همکاری کرد.
کسمائی به زبان های فرانسوی، انگلیسی و عربی تسلط داشت و علاوه بر کتاب هایی که تألیف کرده است، چند کتاب از این زبان ها به فارسی ترجمه کرده است که تألیف عشق بزرگان، علل شکست آلمان و جاسوس انگلیسی، ترجمه گل های وحشی و احوال و آثار فرانکلین از آن جمله اند.
وی سرانجام در 16 بهمن 72 در 73 سالگی درگذشت.

* درگذشت آیت الله سید محمدباقر موحد ابطحی مؤلف کتاب گرانسنگ «صحیفه رضویه» (1391ش)
اشاره:

وی از شاگردان حضرات آیات بروجردی، کوه کمره ای، گلپایگانی، خوانساری، اراکی، محقق یزدی، علامه طباطبائی و امام خمینی (ره) بود و مدرسه و مرکز پژوهشی «الامام المهدی» را در قم تأسیس کرد. از مشهورترین تألیفات این عالم ربانی می توان به کتاب «الصحیفه الرضویه الجامعه» مشتمل بر دعا های امام علی بن موسی الرضا (ع) اشاره کرد که به همت دبیرخانه دائمی جشنواره بین المللی امام رضا (ع) چاپ و منتشر شده است. این کتاب در پنج بخش «تسبیح خداوند»، «درخواست های عمومی و جامع و درخواست های خاص»، «دعا های حضرت در اوقات و زمان های مختلف»، «دعا های آن حضرت در اوقات مخصوص» و دعا ها برای خود و برای دیگران»، نیایش های حضرت را در قالب 103 دعا گردآوری کرده است.
همچنین در بخش پیوست های این کتاب، ادعیه امام رضا (ع) برگرفته از کتاب «فقه الرضا (ع)» شامل 62 دعا آمده است.
صحیفه رضویه به زبان های فارسی، اردو و انگلیسی ترجمه شده است. دیگر تألیفات این عالم فقید عبارتند از:
1. المدخل الی تفسیر الموضوعی للقرآن، تفسیر، عربی، 10 جلد 2. الصحیفه السجادیة الجامعة، دعا، عربی؛ (این کتاب دربردارنده 270 دعا و نیایش از امام سجاد (ع) است، در حالی که صحیفه سجادیه که از قبل موجود بودند، 54 دعا دارند) 3. جامع الاخبار و الآثار عن النبی و الائمه الاطهار، حدیث، عربی، 2 جلد؛
(در این کتاب، روایت های ائمه معصومین (ع) در زمینه تفسیر قرآن، گرد آمده است) 4. الصحیفه العلویة الجامعة، دعا، (700 دعا از امام علی (ع)) 5. صحیفه فاطمه زهرا و
چهار فرزندش، دعا، عربی، (دعا های فاطمه زهرا (س) و فرزندان: امام حسن، امام حسین، امام باقر و امام کاظم (ع)) 6. صحیفه
امام صادق (ع)، دعا، عربی، (1000 دعا از امام صادق (ع)) 7. عوالم العلوم، به زبان عربی 8. الدرر اللامعة فی احادیث الجامعة، حدیث و رجال، عربی، (این کتاب، مقدمه ای بر کتاب جامع الاحادیث الشیعه نوشته آیت الله العظمی بروجردی است) 9. فقه

جامع الاحادیث، حدیث، عربی، (موضوع این کتاب، تفسیر، دلالت احادیث و بررسی تعارض و رفع آنها است) 10. معجم اسناد روایات، رجال و حدیث، عربی ایشان چهارشنبه شب 16 بهمن، در بیمارستان بقیةالله تهران دعوت حق را لبیک گفت.

* 5 فوریه درگذر تاریخ

* مرگ «جوست وندل»
شاعر و درام نویس بزرگ هلندی (1679م)

* کشف گاز کربنیک توسط «جوزف بلاک» شیمی دان انگلیسی (1757م)

* کشف کشور «سیرالئون»
در غرب قاره افریقا (1460م)
ش

* تولد «هنری هرتز» فیزیک دان و ریاضی دان آلمانی (1857م)

* درگذشت «توماس کارلایل» نویسنده و متفکر انگلیسی (1881م)

* اعلام جمهوری مکزیک
در قاره امریکا (1917م)